

Ξαγγαντεύω ἔνα κάτι πού ἀσπρίζει σμορφα δυορφα
και γειτονεύει μὲ μιὰ ἐκκλησίτσα· εἶναι ὁ τάφος
τοῦ Πετρόμπεη. Θά πάω νὰ προσκυνήσω... 'Εδῶθε
δλοτρόγυρά μου παλιόσπιτα, πύργοι, κούλιες, ἀνά
κατα, ἀνώμαλα, ψηλά, χαμηλά, παστρικά, πα-
στρικά δύμας, ἀσπρισμένα ἀπὸ καινούριο ἀσβέστωμα
ἢ μαυρισμένα ἀπὸ τὴν πολυκατιρία. "Εγκες ἀπὸ
διάτους ξεχωρίζει μὲ κάπια φανταστικὴ ἀπὸ μο-
νάχος μεγαλοπρέπεια... Δὲν ξέφω πῶς λίγο λίγο δ
νοῦς μου γυρίζει πίσω-πίσω, βαθειά-βαθειά στὰ
παιδιακίσια μου χρόνια τὰ πρῶτα πρῶτα καὶ μου
παρουσιάζει μπροστά μου ἔνα βιβλιαράκι μικρού-
τοικο, χωρίς ξώφυλλο, ἀράβο, μὲ λίγα φύλλα, τὰ
μισά κομμένα μὲ δόντια, μὲ μιὰ ἐπιγραφή: «Τὰ
αὐγὰ τοῦ Πάσχα». Τὸ πρῶτο ἀναγνωστικὸ βιβλίο
ποὺ πήρα στὰ χέρια μου ἅμα βγῆκα ἀπὸ τοὺς πι-
νάκους στὸ ἀληγολοδιδακτικὸ ἑκεῖνο τὸν καιρὸ σχο-
λεῖο. 'Επέρασαν περισσότερα ἀπὸ πενήντα χρόνια
τὸ εἶχα μπίτι λησμονημένο καὶ τὸ ξεθάφτει, μου
τὸ φέρνει στὸ νοῦ μου, τί; ἡ ἀρχὴ του· οἱ πρῶτες
του ἀράδες, ποὺ δὲ θυμάχαι κι ἀλλεῖς. "Αρχίζε:
«Στὸν παλαιὸ Πύργο τοῦ Μαυρομιχάλη, τὸν κείμε-
νον εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου...»
στόπ! τίποτε ἀλλο, τίποτε περισσότερο δὲν κρά-
τησε ἡ μνήμη μου· κι αὐτὲς τὶς ἀράδες τὶς ἔβγαλε
ἔξω, περίεργο πρᾶγμα! τώρα κατὰ πρώτη φορά,
ὅστερα λέω ἀπὸ πενήντα χρόνια, ἡ θέα αὐτοῦ τοῦ
πύργου. Νά λοιπὸν τὸ μέρος, τὸ θέατρο, ποὺ ἔνοι-
γονταν ἡ ιστορία ἑκείνη ποὺ διάβαζα τότε καὶ δὲ
θυμάμαι σήμερα καθόλου οὔτε τὴν πλοκή της οὔτε
τὸ τέλος της. "Τστερ' ἀπὸ πενήντα χρόνια νὰ μου
παρουσιαστῇ μπροστά μου ὁ Πύργος, ποὺ ἡ παϊδική
μου φαντασία προσπαθοῦσε νὰ συλλάβῃ, νὰ πιάσῃ
δλοζώντανο, πραγματικό, στὸ φυσικό, μεγάλο κι ἀ-
ξιοθάμαστο κάθρο του μέσα στὴ λαμπτερὴ ἀπὸ τὶς
πρῶτες ρηξίες τῆς αὐγῆς καὶ τοῦ Φαέθοντα ἀχτίδες!

"Ω, τί θὰ ἔδινα νὰ εὑρισκα σήμερα, νὰ ἐπιτενα
στὸ χέρι μου, νὰ ρούφχγα τὸ βιβλιαράκι ἔκεινο, ὅσο
ἄγνωστο κι ἀνόητο κι ἀν εἰναι. "Ερερχ τὴν Ἀθήνα
ἄνου-κάτου, μὰ δὲν μπόρεσα νὰ τὸ βρῶ. "Ω, καὶ νὰ
τύχαινε κανένας νὰ τόχει ἢ νὰ τόβρισκε καὶ νὰ τὸ
στελνε στὸν παλαικό

ΧΡΥΣΑΝΘΟ ΠΑΛΙΑΠΙΔΑ

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ*

IB⁴

H NOIKOKEPA

Πέρασε ή ώρα μὲ τὸ τρομερὸ παραμύθι τῆς χαροκαμένης μας τῆς Γιαννούλας. Βγαίνει καὶ τὸ κακόμιορο τὸ κορίτσι, χλωμόδ, δακρισμένο, ὀλότρεμα. Ἡ καρδοῦλα του θὰ στραγγίζῃ αἷμα ἀπὸ τὸν πόνον. Τέ τὴν πόνεσσες ἔτσι, καρμένη Γιαννούλα! Ἡ τάχι πρέπει νὰ τ' ἀκούν· καὶ οἱ ἀνήξερές μας οἱ ρωμιοποῦλες, τι παράδεισο τὸν εἰχανε οἱ γριές τους! Μὰ κάσσοι πάλι τάκουσαν, τι ὠφελήθηκαν! Τὸ πολὺ χαίρουνται ποῦ δὲν ἔχουν, καὶ σήμερα τέτοιες συφορεῖς, ποῦ δὲν μπαίνουν πιὰ Τούρκοι νὰ σκορπίσουν ἀφανισμὸ στὶς φωλιές τους.

..... "Ακού την τώρα τὴ μικροῦλα, φιλοτραγουδάει στρώνοντας τὸ τραπέζι, νὰ διώξῃ τὸ φόβο της. Πρέπει νὰ βλέπῃ κάποιον ἀρματωμένο μπροστατησὴν νὰ τὴν κυνηγάῃ τὴν καημένη." Αμποτες νὰ τῆ σταθῆ σὲ καλό της αὐτὸς ὁ φόβος !

"Ας χρυφοτρέξουμε τώρα ώς άπλων, νὰ καμά-

ρώσουμε καὶ τὴ μάννα της. Ἀνεστάνει δὲ θωρακός
ἔδω πέρα. Ὁρθάνοιχτα τὰ παράθυρα. Μπαινοδγαλ-
νει δὲ δροσᾶτος διπάτης, καὶ τοὺς φέρνει τὴν ὑγειὰ-
τὴν ζωὴν καὶ τὴ δύναμην. Χρειαζόμενος εἶναι καὶ αὐ-
τὸς γιὰ τὰ βλαστάρια που θὰ μάς δώσῃς μιὰ μέρα,
λυγερή μου κοπέλλα! Είναι ή μεγαλήτερη ή κόρη
τούτη, που ἀκνούμπαί εἴκει στὸ παράθυρο καὶ λο-
γιάζει τὴ θάλασσα. Τὸ ξέρει ἐκείνη γιατὶ τὴ γλυ-
κονοιτάξει τὴ θάλασσα. Αὐτὴ τῆς φέρνει τὰ γράμ-
ματα, θὰ τῆς φέρῃ καὶ τὸν καλό της μιὰ μέρα. Τὸ
δὲν ἔδινες νάχης τοὺς στοχασμούς της αὐτὴ τὴν
ῶρα! "Αγιο μυστήριο ή ἀγάπη!" Ας τὴ λατρέψουμε
ἀπὸ μακριά κι ἀς τὴν ἀφήσουμε νὰ κατή ἐκεὶ η-
συχα, σὰν αὐτὸ τὸ καντήλι σιμὰ στὰ κονίσματα.

Μιὰ ματιὰ στήν ἀλλη τὴν κάμαρα, καὶ φεύγουμε. Βλέπω δυὸς κερὲς ἐδῶ μέσα. Ἡ μίᾳ μεγαλόσωμη, ὅχι πολὺ περασμένη, ἀγκαλὰ τὸ φῶς ἔρχεται πίσωθε τῆς καὶ τὴν κάνει καὶ φαίνεται κάτινεώτερη. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχόντισσα, ἡ κερὰ τοῦ σπιτιοῦ. Κρίμας ποὺ δὲν εἶναι μέρα, νὰ καλοδήξῃ τάγαθὸ πρόσωπό της. Ἡ ἄλλη, ποῦ κάθεται δίπλα τῆς καὶ τῆς κρυφομιλεῖ, αὐτὴ μὲ τὰ μαύρα, εἶναι γειτόνισσα καὶ πρέπει νὰ φέθε νὰ τῆς δηγγηθῇ τὰ μύρια τῆς βάσανα. Αὐτὴ τὴν ὥρα, ποῦ συχάζουν τὰ σπίτια, ποῦ δὲ φάνηκε ἀκόμη δινοκούρης, τὴ διαλέγουν οἱ χαροκομένες, οἱ ζωντοχῆρες κ' οἱ φτωχὲς νὰ πᾶνε νὰ ποῦνε δυὸς λόγια στὶς σπλαχνικές τους γειτόνισσες. Ποιός ξέρει πόσην ὥρα τὴν κρατάει τὴν ἀρχόντισσα καὶ τῆς τὰ λέει αὐτὰ τὰ δυὸς λόγια! Κι αὐτὴ τὴν ἀκούγει μὲ διπομονή καὶ τὴ συμπαθεῖ μ' ἔναν πόνο, ποῦ λέει κ' εἶναι αὐταδέρφη τῆς. "Αν ἀνεβάλναιμε πιὸ νωρίς, θ' ἀκούγαμε θιλιερές ξιστορίες κ' ἐδῶ. Θ' ἀκούγαμε πῶς ἡ μαυροφόρα ἔχει πέντε χρόνια νὰ δῃ τὸν ἀντρα τῆς. Πῶς ξενοδουλεύει γὰρ ζήση τρία παιδιά. Πῶς πλάκωσε κ' ἡ ἀρρώστια καὶ πῶς πάει νὰ πεθάνῃ τὸ μικρότερό της. Κοίταξέ την καλὰ, τώρα ποῦ σηκώθηκε καὶ τοιμάζεται, κι ὅλο τοιμάζεται νὰ φύγῃ, κι ὅλο κρυφομιλεῖ. Κοίταξε μάτια γλυκὰ καὶ δακρυοδρεμένα, κοίταξε φρύδια πλατιὰ καὶ κατάμαυρα, χείλη νόστιμα καὶ φιλιά. "Απ' ὅλο τὸ πρόσωπό της στάζει ἡ γλύκα τῆς ὁμορφιάς κ' ή πίκρα τοῦ πόνου, τῆς φτώχειας, τῆς ἀδικηγῆς μιας φτώχειας, τῆς φτώχειας ποῦ παίρνει τὸ θῦμα της ἀπὸ τὸ μιντέρι καὶ τὸ τινάζει στὴν ἔρμη τὴν φάθα. Καὶ καθὼς ξεκινάει, ἀπλώνει τὸ χέρι της ἡ ἀρχόντισσα καὶ τῆς βάζει κάτι στὸ χέρι. "Άλλο μυστήριο τοῦτο. "Οχι τῆς ἀγάπης ποῦ μᾶς φέρνει στὸν κόσμο, μόνο τῆς ἄλλης, ποῦ μᾶς ἀνεβάζει στὸν οὐρανό. Ποῦ μᾶς κάνει καὶ χύνουμε κάμπο δάκρυο κι ἀπλώνουμε γέρος σ' ἔνα μεστηκιένο

Σωστή χριστιανή ή ἀρχόντισσα. 'Ο ἄντρας της, τὸ δεξῖ της χέρι, ποτὲς δὲ θὰ τὸ μάθῃ τί ἔδωσε τὴν γειτόνισσας μὲ τᾶλλο τὸ χέρι της.

Τέτοιες βιολέττες λουλουδίζουν ἐδώ πέρα πολλές. Θαρρῷ δὲν πολυπροσθίουνε στὶς χώρες αὐτὰ τὰ βουνήσια τὰ λούλουδα. Ἐκεῖ βλέπεις ἀλλα. Ἐκεῖ είναι δὲ πολιτισμός. Ἐκεῖ μάλις καὶ νοιώσῃ δὲ καλός δὲ νοικοκύρης πῶς σιμώνει τὸ τέλος του, δίνει τὸ μισθὸν είναι του σ' ἔνα σπιτάλιο καὶ τελειώνει.

Ἐτοι ἀδειάζει κ' ἡ ποκώνα του νὰ πάγη στὸ θέατρο, τὴν ὥρα ποῦ κάθεται ἡ γοικοκερά μας κι ἀκούγει γειτόνισσες. Ἡ ποκώνα τῆς χώρας τὰ θέλει τὰ δάκρυα τῆς νὰ τὰ χύσῃ στὸ θέατρο. Δὲν τῆς μένουνε γιὰ ζωντοχήρες καὶ γιὰ χαροκαμένες. Στὴ χώρα ἔχει ἀνοιχτὰ μαγαζιά καὶ πηγαίνει ὅποιος θέλει καὶ βρίσκει τὸ φυσικό. Στὸ χωρίδιο τέτοια μαγαζιά δὲν ἔχει. Πηγαίνει ἡ φτωχὴ στῆς ἀρχόντισσας, τῆς δίδυνης τὸν πόνο της καὶ παίρνει ἔνα κομμάτι φωμί. Στὴ χώρα πάλι, ἀν εἶναι λιγάκι ἀπόνετες οἱ ἀρχόντισσες, εἶναι λιγάκι ξέννοιαστες κ' οἱ γειτόνισσες. Ἡ φτωχεία τῆς βρίσκει πόρεψη. "Α ζούσε στὴ χώρα ἡ μαυροφόρα μαξ, γλήγορα θᾶδρισκε καρδιές νὰ τὴν τονέσουνε. Μὰ αὐτὰ εἶναι τοῦ πολιτισμοῦ πράματα. Εδῶ πάντα βρίσκουμε τὴν ἀρχόντισσα σπλαχνικιά, ἐν γειτόνισσα τίμια καὶ συμπατιεύνη.

... Φωνὲς ἀκούγω κάτω. Ἡρθε δ ἄρχοντας Γρέχα, ζωντοχήρα μου, ἀπὸ τὴν πισόπορτα. Ας φύουμε κ' ἐμεῖς ἀπὸ τὸ παρθένο.

III

ΦΤΑΝΕΙ ΜΑΣ ΤΟ ΧΩΡΙΟ

"Α δὲν είτανε Σαδάτο βράδυ καὶ ἔγμέρωμα Κε-
ριακή, θὰ σ' ἐπαιρνα νὰ πᾶμε καὶ σὲ κανένα φτω-
χικὸ νυχτέρι, νὰ υρυφοκαθίσουμε σὲ μιὰν κώχη καὶ
νὰ καμαρώσουμε ὅλη τὴ γειτονιά. "Αλλή μὲ τὴ
ρόκα της, ἄλλη μὲ τὸ μάγκανο, κι ἄλλη μὲ τὸ βε-
λόνι· γριές, μεσόκοπες, παντρεμένες, κοπέλλες· νὰ
δουλεύουνε μὲ τὰ χέρια τους, μὲ τὶς γλῶσσες τους,
μὲ τ' αὐτιά τους. Νὰ βλέπης, ν' ἀκούς καὶ νὰ μὴ
χορταίνης· φτάνει νὰ νοστιμεύεσαι παραμύθια, τρα-
γούδια καὶ νοιώματα.

Καλὰ δημώς πού ἔτυχε Σαβατόριδο και θὰ λείψουμε ἀπὸ τὸν πειρασμό. Γιατὶ δὲν εἶναι σὸν τὸ χαρέμι ἐκεῖ, νὰ βλέπης κοιμισμένα κορμιά. "Ολες γλυκοφέγγουν ἐκεῖ ζωντανὲς, λυγερὲς και σπαρταριστές. Μιὰ νὰ τις ἔθλεπες, και θὰ μούλεγες ἀμέσως: «Ἐγὼ θὰ μείνω ἐδῶ· δὲν τ' ἀφίνω πιὰ τὸ χωριό».

Οχι, φτάνει μας. Αλλού είναι ή δουλειά μας τώρα. Τήν πηγή τήν είδαμε. Τὰ ἡπιαμε τὰ κρου- σταλλένια της νερά. Ήρθαμε στήν πηγή για νὰ πιούμε, δχι νὰ γίνουμε πλατάνοι και νὰ ριζώσουμε δίπλα της. Τώρα πρέπει νὰ κατεβοῦμε τὸ ρέμα, νὰ μποῦμε στὸν ποταμό, νὰ πάμε στὸ πέλαγο. Πρέπει νὰ δοῦμε τὴ μεγάλη τὴ Ρωμιοσύνη. Τήν είδαμε, θὰ πῆξ, χίλιες φορὲς μὲ τὰ μάτια μας. Μὰ αὐτὸ δὲ σημαίνει. Ο σκοπὸς είναι μὲ κλειστὰ μάτια νὰ τηνε δοῦμε, μὲ τὸ νοῦ μας νὰ τηνε δοῦμε τὴ Ρωμιοσύνη. Τὰ μάτια πλανεύουνε. Δὲ μᾶς λὲν τήν ἀλήθεια πάντα. Κι ἀν τηνε λὲν κάποτες, δ νοῦς παρακαλ- λι- ζεται και τί νὰ πρωτοπιστέψῃ δὲν ξέρει. Τὸ καθαυτὸ τὸ ταξίδι γίνεται μὲ κλεισμένα μάτια, τὴ νύχτα, μέσα σὲ τέσσαρημα.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΦΥΛΑΔΔΑΣ

'Ακολουθεῖ

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΣΗ

ΤΑ ΑΝΕΚΦΡΑΣΤΑ

Ἄκοῦστε, ἀδέρφια, ἀκοῦστε. Αἱ γυναικεῖς
ξέτε.

Χτές τὸ βράδι είμουνα πάγεμένος στὸ σπίτι τῆς θειᾶς μου καὶ κάθισα νὰ πιῶ τὸν καφέ, ποὺ μοῦ φτειάζανε. Ἡ μικρή μου ἀνιψιά καθότανε παράμερα στὸ τραπέζι καὶ πολεμοῦσε νὰ μάθη ἀπ' δέω τοὺς χρόνους τοῦ δρῶ. Μιλοῦσα μὲ τὴ θειά μου, γιὰ νὰ μήν ἀκούω τις ἀπελπιστικές φωνές τοῦ κοριτσιοῦ, γιατί, καθὼς ἔλεγε τοὺς χρόνους, μοῦ φαινότανε πώς κάποιος τόκαιε μὲ σιδερό ἀναμμένο καὶ τόκαιε νὰ σκούζει. "Οπωπα, δπωπας κ.τ.λ., ἐωρακώς είην, είης, είη κ.τ.λ." Οψομαι, ὅψει, ὅψεται — τὸ δυνικὸ δὲν τὸν θυμοῦμαι — ὄψόμεθα, ὅψεσθε, ὅψονται, ποὺ νὰ ὄψωνται, Παναγία μου, οἱ δασκάλοι τὴν ἡμέρα τῆς Κρίσης. — Καμμιά φορά ἡ μικρή μου ἀνιψιά ἀφήσε τὴ θέση της, ζύγωσε τὴ μάγνα της καὶ κάτι τῆς είπε σταύτι.

‘Η θειά μου ἀνατινάχτηκε φουρκισμένη στὴν καρέκλα της καὶ φώναξε :

— Μὰ πέλε γοῦ γάλασε τὸ ἀγένωραστο :

Τὸ κοριτσάκι – είναι 12 χρονῶ καὶ πάει στὴν
ἔχτη τάξη τοῦ Ἀρσάκειου – κοκκίνισε, ξεροκατάπιε.
καὶ πῆγε πάλι στὴν θέση του, γωοίς γὰ πᾶ τίποτα.

— Καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ ἀνέκριψαστο, θεά ;
Ρώτησε ρώ.

— Νά. Κάθε κορίτσι ἔχει ἀφημένα στὸ Ἀρ-
τάκειο ἀπὸ ἕνα παντελονάκι μπλέ ἢ μαύρο που τὸ
φορεῖ στὴ γυμναστική.

— Μὰ καλά, τὰ ἀνέφραστα τὶ πρᾶμα εἶναι; ξαναρώτησα.

— Αὐτὰ τὰ παντελογάκια οἱ δασκάλες τὰ λένε ἀνέφραστα.

“Αν εἶχε τὴν εὐτυχία νὰ μὲ βλέπῃ δὲ Δουμᾶς, θάγραψε πῶς μοῦ πέσανε χέλιοι κεραυνοὶ εἰς τὴν κεφαλή μου.

— Γιὰ τὸνομα τοῦ Θεοῦ, φώναξα. Βρὲ γιὰ μιλάτε καλά.

— Μὰ γιατί παραξενεύεσαι; μοῦπε δὲ θειά μου.

Τί νὰ τῆς πῶ δὲν κόξερα πῆγα κοντὰ στὴν ἀνιψιοῦλα μου καὶ τὴν ρώτησα:

— Γιὰ πές μου, παιδί μου, ἔτσι σᾶς εἴπανε οἱ δασκάλες νὰ τὰ λέτε;

Τὸ μικρὸ κατέβασε τὰ μάτια του καὶ μὲ σιγαλή φωνή μου ἀπάντησε:

— Ναι.

— Καὶ γιατί σᾶς τοπανεῖς αὐτό;

— Γιατί, λέει, ἀλλοιῶς εἶναι ντροπή.

— Καὶ πῶς σᾶς λένε λοιπὸν τὴν ὄρχη τῆς γυμναστικῆς;

— Νά, κάθε ἀνέφραστο ἔχει καὶ ἀπὸ ἔναν ἀριθμό. “Αμα μποῦμε στὴ γραμμή, τὰ βγάζει δὲ δασκάλα ἔνα ἀπὸ τὴν σακκοῦλα, φωνάζει τὸν ἀριθμὸ του, κι ὅποιανής εἶναι πάσι καὶ τὸ παῖρει.

“Επειτα πᾶμε πίσω ἀπὸ τὸ παραβάν καὶ τὰ φροῦμε. Κατάλαβες;

Ποῦ νὰ καταλάβω, ποῦ νὰ νοιώσω, μωρὲς παιδίδι.

— Καὶ πῶς σᾶς λένε;

— Νά. Φωνάζει δὲ δασκάλα: “Ἀνέφραστο 10, ἀνέφραστο 40, καὶ ἔτσι τὰ φωνάζει δλα.

Πρὶ νὰ τελειώσῃ τὸ κοριτσάκι τὰ εἰχα χαμένα, αὐτὸ τὸ πρᾶμα δὲ φανταζόμουνα ποτές μου πῶς θὰ τάκουα καὶ ζαλίστηκα. Σηκώθηκα καὶ ἔφυγα ζητώντας δέρα καὶ στὸ δρόμο σκεφτόμουν τὸ κακό ποὺ κάνουνε οἱ δασκάλοι καὶ οἱ δασκάλες σ’ αὐτὰ τὰθῶν παιδάκια ποὺ τοὺς στέλνουμε. ‘Απὸ μικρὸ ἀρχινένε καὶ τὸ μαθαίνουνε πῶς τὸ ρῦχο ἀμά τὸ πῆς παντελόνι δὲ βραχιέρειν ντροπή, ἀμά δύμως τὸ πῆς ἀνέφραστο ἀλλάζει καὶ γίνεται τραχηλιά.

Τηράτε τώρα τὶ κακὸ τοὺς κάνουνε. Ἐκεῖ ποὺ τὰ κοριτσάκια δὲ νοιώθουνε τίποτα, παρουσιάζεται δὲ Μιστριώτης μὲ φουστάνια καὶ τὰ σκανταλίζει. Τὰ κάνει νὰ συλλογιστοῦνε καὶ νὰ πάσι δὲ νοῦς τους στὸ κακό. Καὶ δλα αὐτὰ ἀπὸ τὴν μανία τῆς ἐλληνικούρας. Ἐμεῖς οἱ χυδαῖοι τὰ λέμε βραχιά, παντελόνια, σώματα. Ἐρχεται δὲ δάσκαλος καὶ μὴ ξέροντας πῶς διάσολο νὰ τὸ βαφτίσῃ γιὰ νὰ τὸ ξεληνισῃ, τὸ βγάνει ἀνέφραστο. Τουλάχιστο στὸ στρατὸ τὸ λένε σκελέα ποὺ κάτι τελοσπάντων λέει, κι ἀς μὴ τὸ νοιώθουν οἱ Ρωμιοί. Καὶ γιὰ νὰ τελειώνουμε, κάνουμε μιὰ σύσταση στὸν κ. Πλαναγιώτόπουλο:

Νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἀνέφραστον θαυμασμόν του στὸν κ. Μιστριώτη καὶ στὶς δασκάλες γιὰ τὴν ἀνέφραστον ἐπιτυχίαν ποὺ εἴχανε μαθαίνοντας τὰ κορίτσια νὰ ἐκφράσωνται μὲ τόσην ἀνέφραστον λεπτότητα γιὰ ἔνα τόσο δυσέκφραστον πρᾶμα.

“Αθῆνα, 8.3.10.

Γ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΛΑΚΗΣ

Η «ΕΛΛΗΝΙΣ ΦΩΝΗ»

Μας στάληκε προχτές ἔνας φάκελλος ποῦχε μέσα ἔνα φύλο τῆς «Φύσις» καὶ ἔνα γράμμα. Στὴ «Φύσις» πάνου σημαδεύστανε μὲ κόκκινο μολύβι ἔνα δήγημα «Ο βράχος τοῦ θανάτου», ποὺ μόλις διαβάσαμε τὶς πρᾶτες ἀράδες του «Η Ιωάννα, νεάνις ἔχ φύσεως εὐγενής, εἴκοσι μόλις Μαΐους ἀπαριθμοῦσα» τὸ πετάξαμε στὸ καλάθι. Τὸ γράμμα δύμως συλλογιστήκαμε πῶς ἔπειτε νὰν τάπολάψουν καὶ ἀναγνῶστες τοῦ «Νουμᾶ» καὶ νά το:

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΡΑΧΜΑΙ 1,000,000 ΚΕΡΔΗ

Καθ’ ἑκάστην κληρώσιν ἐκδίδονται 100,000 γραμμάτια ἀξίας . . . 400,000 παρέγοντας κέρδη εἰς 2,290 γραμμάτια ἀξίας δραχ. 200,000. Διὰ τὴν κληρώσιν τῆς 28 Φεβρουαρίου 1910 ἐξεδόθησαν ὑπὸ αὔξοντα ἀριθμ. 1 25,000 ΑΚΕΡΑΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς ἀκέραιον τὸ κέρδος τιμώμενα ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΔΡΑΧΜΩΝ καὶ ὑπὸ αὔξοντα 25,001, 100,000. ΤΕΤΑΡΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΟΥ τιμώμενα ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ καὶ παρέχοντα συμμετοχὴν εἰς τὸ τέταρτον τοῦ κέρδους.

Κέρδη ἑκάστης κληρώσεως

1	ξ	80,000	80,000
1	ξ	20,000	20,000
2	ἀπὸ	2,500	5,000
6	ἀπὸ	1,000	6,000
15	ἀπὸ	400	6,000
25	ἀπὸ	200	5,000
1950	ἀπὸ	40	78,000
		2000	200,000

‘Η πρώτη κληρώσις γενήσεται τῇ 28 Φεβρουαρίου (13 Μαρτίου), 1919, ἡ δευτέρα τῇ 25 Απριλίου (3 Μαΐου) 1910, ἡ τρίτη τῇ 27 Ιουνίου (10 Ιουλίου) 1910, ἡ τετάρτη τῇ 31 Αύγουστου 1910 καὶ ἡ πέμπτη τῇ 31 Δεκεμβρίου 1910 (31 Ιανουαρίου 1911).

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἡ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΛΑΧΕΙΟΥ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν, εἰς Ἀθήνας.

Ο διευθύνων τυμπατάρχης

Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

Κόριε Νουμᾶ,

Σοὶ στέλλομεν τὸ ἔγκλειστον ἔρατεινὸν καὶ θεικάρδιον διήγημα, ἵνα ἰδης τίνι τρόπῳ δέον νὰ χειρίζηται τὶς τὴν Ἐλληνίδα φωνὴν καὶ ἵνα ἀποτάξῃ τῷ σταταζ μαλλιερισμῷ, τῷ ἐλληνοφθόρῳ καὶ τὴν ἐπισκότισιν τῆς διανοίας τοῦ γένους ἐπαγγελλομένῳ.

Καὶ τυφλῶδης ἔστι, παραβάλλοντι τὰ ὑμέτερα βορβορώδη κατασκευάσματα πρὸς τὴν ἀγνήν τῆς καθαρευούσης αἰγλοβολίαν, πόσον ὑπερέχει τὸ ἐνδιωμά τοῦ ἐτέρου.

Ἐλεύσεται ποθὲ δημαρχὸς ὅτε ὑπετεῖς οἱ τριχωτοὶ καὶ οἱ ἀπότοκοι ὑμῶν μιξοδέρειροι καλύψετε τὴν κεφαλὴν ὑπὸ αἰσχύνης διὰ τὸ ἀκαλαισθητον καὶ ρυπαρὸν ὑμῶν γλωσσικὸν κατασκευάσμα.

Τὶς ραντεῖς ὑμᾶς ὑσσώπῳ, δπως καθαρισθήσεθε;

“Ερρωσθε.”

*

Υ. Γ. Εἰς τὶ πταίεις ὑμῖν, ὁ μιαρός, ὁ στυλοβάτης τῆς γυνοίας ὑμῶν γλώσσης καὶ ἔθνικὸς πρόμαχος, ὁ διαπρεπῆς τῶν Ἐλλ. γραμμάτων ἱεροφάντης κ. Μιστριώτης, ὡτε τοσοῦτον ἀσεβῶς κατ’ αὐτοῦ ἐκάστοτε ἐπιτίθεσθε;

Ο.Τ.Ι. Ω ΕΛΕΤΕ

— Ο λόγιος καὶ ποιητὴς Ἡλίας Π. Βουτιερίδης, ἔνας ἀπὸ τοὺς παλιούς, τοὺς πρώτους πρωτεύοντας τοῦ Νουμᾶ, ἀρραβωνιάστηκε στὴ Σαλονίκη, ποὺ μένει τώρα, μὲ τὴ διαλεκτὴ πόρη Ναταλία Ι. Αννίνου. Τὰ διλόθερμα συχαρήκηα μας.

— Ο Καλομοίρης ἔχει τονίσει καὶ τὴν Ἐλλ. ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ, γιὰ γυναικιο χορό, μονοτράγουδα κι ὄρχηστρα. Η σύνεση αὐτὴ τοῦ Καλομοίρη θὰ ἔχτειστε σήμερα, Κεριακὴ τὸ δειλινό, στὴ συναυλία τοῦ θεοῦ μας.

— Ο ποιητὴς Σκίπης ἔρθε δῶ γιὰ λίγες μέρες, ξαναγυρίζοντας τὴν ἀλλή βδομάδα στὸ Παρίσι. Μὲ χαρὰ τὸν εἶδαμε δόλος τὸν ἀγαπητούνον φίλο μας.

— Κάπιος «ῳδαιοψαρᾶς» μᾶς στέλνει μερικὲς «ῳδαιοπλεκτες», καθὼς τὶς λέει, λέξεις ποὺ φέρεψε πούτη τὴν βδομάδα κάπου. Ακούστε τὶς : ὠδαιοκοδυμικὴ συνάδρομος—ἔκπαγλον σύνολον — χριτόλουστος θελκτικότης—ὑπερκομψότερα—ῳδαιόγραμμος καὶ ὠδαιοζωγράφος—ῳδαιοχρωματιστικὸς χωρωτή... καὶ μὲ τὶς ύγειες σας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἐνάρετο. Κατὰ «γενικὴν ἀναζήτησιν» ξεναπτώνομε σήμερα τὸ δευτέρο «πρὸς Ζερβὸν Ἀρέταν» ἐπίγραμμά σου, ποὺ τυπώθηκε μὲ ἔνα δύο λεπάκια στὸ περασμένο φύλλο :

“Αλλην φωνὴ

‘Αρέτας εἶναι κριτικός—φυσάει τὸ φρέσκο ἀγέρι—μὲ τὸ ζερβό του τὸ μιαλό, μὲ τὸ ζερβό του χέρι. Μὰ πάντα παραπέρτουνε τὰ κριτικὰ του λάθη. Τάχα τὰ «Παναθήναια» δὲν εἰν’ ἔνα καλάθι;

Καὶ γιὰ τόλλο, δίχιο ἔχεις. ‘Η σειρὰ τῶν κριτικάστρων στὰ «Παναθήναια» ἔτσι πάσι : Κουοτίδης ἐγέννησε ΚαμπάνηΝ. Καμπάνης ἐγέννησε ΜενόπουλοΝ. Ξενόπουλος ἐγέννησε ΖερβὸΝ ἈρέταΝ... καὶ τρίτα κορδέλαΝ.—κ. Π. στὴ Γενέβη. Λάθαμε τὴ συντρομὴ καὶ εὐχαριστοῦμε.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

“Εντοκοι καταθέ